

Bankzitter

Ton Lenders

Een jonge slemper, een oude bedelaar

Het woord slemper wordt tegenwoordig nauwelijks nog gebruikt. Toch is het meer dan ooit van toepassing op het verkwistend gedrag van de westerse maatschappij. De gemiddelde Nederlander gooit ieder jaar zo'n 40 kg voedsel weg. Het werkwoord slempen staat voor overdadig brassen, drinken en eten. Daar weten we inmiddels alles van. En dat heeft niet alleen zijn uitwerking op persoonlijke fitheid, maar meer nog op milieu en klimaat. Het is maar goed dat de huidige jeugd zich hoe langer hoe meer afkeert van maatschappelijke slemperij en de zorgen voor de toekomstige leefomgeving

Foto: Ton Lenders,
Cahors (F) - 2012

serieus neemt. Een uithangbord van deze beweging is de Zweedse Greta Thunberg; ze staat samen met een grote groep jongeren tegenover het op economisch gewin gericht establishment. Eigenlijk is het heel triest dat een jonge meid in gedragsverandering het voortouw moet nemen.

Nu zijn de Zweden historisch gezien best wel goede bestrijders van slemperij, zeker waar het drankgebruik betreft. Maar ook elders was er een eeuw geleden al veel medische aandacht voor dit probleem. In het Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde van 14 januari 1917 (toevallig op internet ontdekt) lezen we onder de rubriek Berichten Buitenland de volgende passage: "The British Medical Journal geeft soms geweldige getallen op welke een voorstelling geven wat er in een jaar tijd aan voedsel voor mensch en dier teloor gaat in bierbrouwerijen: gerst en koren 12,6 miljoen H.L., rijst en mais ongeveer 70 miljoen K.G., suiker ongeveer 70 miljoen K.G.". In Nederland en België zal het niet anders zijn geweest. Mijn geliefde bier maakt dus niet alleen meer kapot dan je lief (is), maar de productie daarvan wordt daarenboven als verkwistend ervaren.

In hetzelfde tijdschriftnummer wordt gemeld dat er in Stockholm een nieuw stelsel is ingevoerd voor drankbeperking, hetgeen neerkwam op de invoering van distributiekaarten die het drankgebruik tot ongeveer de helft terugbrachten. Dat daarmee de problemen in Zweden niet waren opgelost is evident. In 1955 werd de Systembolaget ingevoerd. Dit staatsbedrijf met landsdekkende lokale filialen en het monopolie voor drankverkoop is nog steeds in het Zweedse straatbeeld aanwezig. Helaas is de leverschade bij de Zweden er actueel door het hoge drankgebruik niet minder om geworden. Daar komt door recent Chinees onderzoek nog een ander gegeven bij. De darmbacterie *Klebsiella pneumoniae* zet zoveel suikers om in alcohol dat bij een kwart van de wereldbevolking sowieso leververvetting optreedt. De geheelonthouders redden het op deze wereld dus vaak ook niet.

Betekenis: iemand die in zijn jeugd al verkwistend is, zal arm eindigen.